

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Fågelsångens
skola i Salems kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Fågelsångens skola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Fågelsångens skola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett systematiskt jämställdhetsarbete.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver forma ett samlat arbete för att åstadkomma ändamålsenliga åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero och försäkra sig om att dess efterlevs av alla lärare.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **18 december 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr: SI 2024:9115) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer, inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer kontinuerligt upp skolans kunskapsresultat, undervisningens genomförande, hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen samt lärares förutsättningar att bedriva undervisningen. Rektorn gör en bred uppföljning av kunskapsresultaten som omfattar alla årskurser och alla ämnen. Som underlag för uppföljningen använder sig rektorn bland annat av betyg, gymnasiebehörighet, resultat från nationella prov och obligatoriska bedömningsstöd. Rektorn skapar sig en tydlig bild av styrkor och utvecklingsbehov i undervisningen genom lektionsobservationer och i samtal och möten med lärare och elevhälsan. Hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen följer rektorn bland annat upp via lektionsobservationer men också genom att följa upp det arbete som förstelärarna och kuratorn gör. Lärarnas förutsättningar att bedriva undervisningen följer rektorn bland annat upp i samtal med lärarna och övrig personal.

Rektorn bedriver ett analysarbete på flera nivåer som involverar såväl elever som personal. Analyserna görs dels löpande under läsåret med fokus på enskilda elever och klasser, dels övergripande för hela skolan terminsvis och läsårsvis. Tillsammans med lärare och funktioner ur elevhälsan analyserar rektorn orsaker till kunskapsresultat. I analysen görs exempelvis jämförelser mellan betyg, ämnen, resultat från nationella prov, samt flickor och pojkar. Resultaten jämförs även över tid samt sätts i relation till resultat från andra skolor i kommunen. Utifrån analyserna har rektorn dragit tydliga slutsatser och beslutat om utvecklingsområden med

konkreta åtgärder. Exempelvis har rektorn identifierat ett behov av att utveckla undervisningen och därav initierat ett arbete kring kooperativa arbetsätt som bland annat innefattat att lärarna under ledning av förstelärare har läst en bok kring temat, samt provat på nya strategier och metoder i sin undervisning. Vid uppföljning av åtgärderna har rektorn exempelvis sett att lärarna har utvecklat ett gemensamt språk och förbättrat sin undervisning. Eleverna arbetar mer tillsammans, är mer motiverade och engagerade och deras kunskapsutveckling har förbättrats. Utifrån sin analys och identifierade behov fördelar och omfördelar rektorn löpande resurser. Exempelvis har personella resurser styrts till ett specifikt ämne för att kunna möta identifierade behov bättre och på så vis främja målpuppfyllelsen.

Rektorns ledning och organisation

Rektorns pedagogiska ledning är tydlig för medarbetarna avseende arbetsätt, förhållningssätt och rutiner och rektorn skapar goda möjligheter till samverkan. Rutiner, arbetsätt, förhållningssätt, mandat och roller tydliggörs både i tal och skrift. Rektorn har skapat en välfungerande organisation för samverkan mellan lärarna, samt mellan lärarna och funktioner ur elevhälsan och skolledningen. Dock framkommer att lärarnas samverkan med elevhälsan som samlad resurs inte fungerar optimalt. Lärare uttrycker behov av ökad samverkan och i intervju med elevhälsan framkommer att skolan har ett pågående arbete för att utveckla elevhälsoarbetet och i det tydliggöra elevhälsans uppdrag, roller och samverkan med lärarna. Det kollegiala lärandet bedrivs löpande genom att skolans förstelärare på uppdrag av rektorn driver ett antal utvecklingsarbeten. Förstelärarna ansvarar exempelvis över ett arbete med fokus på att utveckla undervisningen med hjälp kooperativt lärande. Ett annat exempel är att lärarna arbetat kring att utveckla användningen av digitala verktyg. Rektorn följer upp att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen och har exempelvis sett att lärarna använder nya metoder i undervisningen och att elevernas delaktighet och möjligheter att tillgodogöra sig undervisningen har ökat. Det finns en planerad introduktion för nya och obehöriga lärare som bland annat innefattar en introduktion med skolledningen och mentorskap. Obehöriga lärare får även en handledare i de ämnen som de ska undervisa i samt stöd i bedömning och betygsättning av en behörig lärare.

Rektorns ledning av jämställdhetsarbetet

Rektorn ger till viss del ledning och styrning kring frågor som rör skolans jämställdhetsarbete och har delvis kännedom om i vilken grad eleverna ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet. I uppföljningar av kunskapsresultat och trygghetsresultat särskiljs flickors och pojkars resultat på ett sådant sätt att rektorn kan upptäcka om det finns skillnader

mellan könen. I uppföljningen används flera olika metoder som exempelvis betygsstatistik samt enkäter över flickors och pojkars upplevelse av utbildningen. I sina analyser har rektorn exempelvis identifierat att flickor på högstadiet har lägre måluppfyllelse än pojkar i ämnet idrott och hälsa och att flickors upplevelse av trygghet på skolan är lägre än pojkars. Dock framkommer att det inte gjorts några djupare analyser kring vad orsakerna till skillnaderna är trots att vissa insatser satts in. Exempelvis har vuxennärvaron i omklädningsrummen utökats upp till årskurs 6 för att få fler flickor att delta på idrotten och det har gjorts rastvärdsscheman för att öka tryggheten på rasterna. Rektorn har tillsammans med elevhälsan även uppmärksammat pojkars mående och fört samtal om att de behöver lyfta det med pojkar i högre uträkning. Samtidig som det sker insatser framgår också att vissa insatser som nämns i relation till kön saknar tydliga kopplingar och främst baseras på andra identifierade utvecklingsbehov istället för att grunda sig i en djupgående analys gällande könsskillnaderna. Vidare framkommer att rektorn i samband med lektionsobservationer följer upp hur talutrymmet fördelas i klassrummen. Dock framgår att fokus under observationerna ligger på hur talutrymmet fördelas mellan individer och inte mellan könen. Trots det har rektorn uppmärksammat att det förekommer vissa skillnader i hur mycket flickor respektive pojkar pratar i vissa grupper och klasser. Förklaringarna som ges till dessa skillnader har även de ett individfokus och inte ett könsfokus. Lärare pratar med elever om jämställdhet och för exempelvis samtal med elever om att flickor och pojkar ska ha samma rättigheter och att ingen ska behandlas sämre utifrån kön. Lärare för även samtal med elever om normer och könsidentiteter. Det förekommer också att lärare använder sig av strategier som exempelvis "talbollar" för att fördela ordet jämnt mellan könen. Det framkommer dock att lärarna inte för samtal med varandra om jämställdhetsfrågor samt att det finns lärare på skolan som inte ser värdet i att ha med könsaspekten i sin undervisning. Enligt lärarna är direktivet de fått av rektorn gällande jämställdhetsarbetet att de ska ha med könsaspekten då de analyserar skolans resultat samtidigt som såväl lärare som rektorn i intervju uppger att de inte går på djupet i att analysera skillnader i kön. Det framgår också att personalen inte fått någon kompetensutveckling inom jämställdhet, men att all personal har gått utbildning inom HBTQI+. Det framkommer även att jämställdhetsarbetet ingår/finns beskrivet i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett systematiskt jämställdhetsarbete.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte bedriver ett systematiskt jämställdhetsarbete på skolan som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas.

Rektorns analys av skolans resultat utifrån ett jämställdhetsperspektiv är inte tillräckligt djupgående, vilket gör att rektorn riskerar att inte få med viktiga aspekter att ta hänsyn till i sin prioritering av skolans utvecklingsområden. Rektorn har gett vaga direktiv för hur arbetet med jämställdhet ska bedrivas och leder därmed inte heller skolans jämställdhetsarbete. Att jämställdhetsarbetet inte sker systematiskt, riskerar medföra att elevernas lärande och personliga utveckling begränsas.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och elevhälsan organiserar ett systematiskt jämställdhetsarbete. Det kan förslagsvis handla om att utifrån ett könsperspektiv följa upp och analysera kunskapsresultat men också att analysera trygghetsresultat och studiero, talutrymme och bemötande i klassrummen samt hur jämställdhetsfrågor lyfts i undervisningen. Det analysen visar kan rektorn använda som underlag för beslut om utvecklingsområden för att försäkra sig om att rätt prioriteringar görs. Rektorn bör sträva efter att samtlig personal ska ha en medvetenhet om hur normativa föreställningar riskerar att begränsa elever i deras lärande, val och utveckling samt skolans roll i att motverka detta. För vidare läsning rekommenderas Skolinspektionens rapport om lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val¹ samt Skolverkets material Aktivt jämställdhetsarbete i skolan².

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Nedan följer Skolinspektionens motivering till

¹ Skolinspektionen (2024). Lärares arbete med att tidigt motverka könsbundna val. Tematisk kvalitetsgranskning. Stockholm: Skolinspektionen.

² Skolverket (2024). Hämtad från Skolverkets hemsida <https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/aktivt-jamstalldhet-arbete-i-skolan> Skolverket Hämtad 6 mars 2025.

bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer, inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen är strukturerad och varierad och lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd. Lektionerna har en tydlig inledning med genomgång av lektionens mål, innehåll och moment, samt ett tydligt avslut som bland annat innefattar att eleverna ska plocka ihop, vara tysta och samlas. Det förekommer även att det som ska göras kopplas till föregående lektion och att eleverna i slutet av lektionen får tycka till om lektionens innehåll i relation till sitt eget lärande eller lektionens mål. Lärarna förklarar syftet för eleverna i början av ett nytt arbetsområde, under lektionens gång eller då lektionen startar. För att tydliggöra syftet kopplar lärarna det till lektionens mål, till nyttan eller till elevernas vardag. Syftet med ett område eller uppgift finns med i lärarnas pedagogiska planeringar som eleverna har tillgång till digitalt. Vid behov upprepar och förklarar lärarna syftet många gånger. Lärarna har också en inarbetad lektionsstruktur med vissa gemensamma delar som de följer och försöker anpassa till den kommundemensamma lektionsstruktur som nu ska råda på skolan. Det finns en variation och en balans mellan olika arbetsuppgifter och olika sätt att arbeta på. Till exempel varvas arbete i grupp, par och enskilt med olika moment såsom film, arbete i bok, genomgång, samtal och diskussioner. Eleverna får arbeta såväl digitalt som analogt samt genomföra olika slags experiment. Lärarna ger eleverna aktivt lärarstöd så att de förstår, kommer i gång och bibehåller engagemang. Detta gör lärarna exempelvis genom att ge tydliga instruktioner, uppmärksamma elever som behöver hjälp samt uppmuntra till rörelsepaus vid behov.

Stimulans och anpassningar utifrån elevers behov och förutsättningar

Undervisningen rymmer naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärare motiverar exempelvis eleverna genom att låta dem arbeta tillsammans, visa intresse för deras framsteg samt skapa en lärmiljö där eleverna vill och vågar anta utmaningar. Elevers upplevelse är att lärarna uppmuntrar dem genom att berömma dem både som klass och individer, låter dem tävla mot en gemensam belöning samt kopplar undervisningen till nyheter och sådant som händer i samhället omkring. Lärarna uppmuntrar även eleverna genom att prata om vad som gått bra och vad eleverna har klarat av.

Lärare förmedlar höga förväntningar på eleverna och anpassar undervisningen till aktuell elevgrupp så att arbetet stimulerar och utmanar alla elever. Exempelvis förmedlar lärarna höga förväntningar genom att möta eleverna där de befinner sig och utmana dem på rätt nivå och ställa krav på att eleverna ska bli klara med uppgifter, hålla fokus, arbeta aktivt.

Lärare signalerar också till eleverna att de vet att elever kan mer än de visar. Undervisningen anpassas bland annat genom att lärarna erbjuder eleverna alternativa arbetssätt, olika material, olika svårighetsgrad samt möjlighet att arbeta avskilt. Elever som behöver det får exempelvis digitala hjälpmedel, visuellt stöd, extra tydliga instruktioner, extra tid på sig samt undervisning i mindre grupper. Extra utmaningar erbjuds bland annat i form av svårare uppgifter eller svårare material. Elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling kan flyttas upp en årskurs eller läsa en årskurs högre i enskilt ämne. Lärare tillämpar ett arbetssätt genom vilket elever som behöver utmanas extra kan göra det genom att arbeta tillsammans och lära av varandra. Vidare framkommer att många elever på skolan har behov av extra anpassningar och att lärarna samverkar såväl med varandra som med representanter ur elevhälsan för att möta elevernas behov

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Eleverna är delaktiga i utvärdering och planering av undervisningen och elevernas synpunkter påverkar det kommande arbetet. Lärare låter exempelvis eleverna vara med och planera vissa moment, teman eller examinationsformer samt lyssnar in elevers åsikter löpande för att ta reda på om det är något eleverna vill arbeta med, ändra på, eller om något behöver förklaras på annat sätt eller gås igenom igen. Utvärdering sker bland annat med hjälp av enkäter eller genom att lärare ställer frågor i slutet av lektionen. Det förekommer även att elever kan ta del av klassens svar i utvärderingar av undervisningen och prata om dem tillsammans. Utöver det sker även samtal om undervisningen i samband med utvecklingssamtal. Eleverna uppger i intervju att lärarna lyssnar på dem och att de kan få jobba mer med sådant som intresserar dem.

Eleverna ges goda möjligheter till reflektion, såväl kring innehåll i undervisningen som sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande. Lärarna ställer öppna frågor, ber eleverna förklara hur de tänker samt utmanar eleverna att reflektera såväl under lektioner som i samband med utvecklingssamtal. Eleverna får reflektera enskilt, i par och i grupp och reflektion kan exempelvis ske med hjälp av dilemmaövningar, problemlösningar eller analysfrågor. Lärare uppmanar eleverna att våga gissa och våga svara fel och arbetar för att ha ett reflekterande klassrum där alla eleverna ska våga säga vad de tycker och tänker.

I undervisningen ger lärarna eleverna möjlighet att prova olika strategier för sitt lärande genom att presentera olika alternativ och tekniker samt uppmanar eleverna att välja det som passar bäst. Lärare pratar med eleverna om studietekniker och uppmanar dem exempelvis att använda överstrykningspenna samt planera och organisera sina studier. Det förekommer även att lärare uppmanar eleverna att dela med sig av

studiestrategier från sina respektive hemländer. Det framkommer också att eleverna i samband med utvecklingssamtal får sätta upp individuella mål för sina studier samt prata med lärarna om vad som gjorts bra och vad som kan förbättras. Utöver det för lärare samtal med eleverna löpande om vad de kan tänka på för att utvecklas i sitt lärande.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare, elevhälsa och elever samt observationer, inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Arbetet för trygghet

På skolan finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet för alla elever. Elevernas upplevelse av trygghet kartläggs genom enkäter, trygghetsamtal, trygghetsvandringar och incidentrapporter och analyseras av skolledning, lärare och representanter ur elevhälsan. I analysen av tryggheten har rektorn exempelvis uppmärksammat att elever upplever otrygghet i allrum, trapphus och i matsalen och att det finns personal som inte ingriper vid konfliktsituationer. Utifrån det som identifierats vidtar rektorn åtgärder, exempelvis har bemanningen under raster och i ovan nämnda områden utökats, ett rastvärdsschema har upprättats och regler samt fasta platser har införts i matsalen. Rektorn har även vidtagit åtgärder kring vuxnas ingripande vid konflikter såsom utbildningar kring konflikthantering och relationsskapande arbete i kombination med att rektorn återkommande för samtal med sin personal. Dock framkommer att den samlade elevhälsan önskar större delaktighet i arbetet kring trygghet.

Det finns i huvudsak ett gemensamt arbete kring trygghet där eleverna görs delaktiga och det finns ett trygghetsteam som aktivt arbetar främjande och förebyggande. Skolans kurator och socialpedagog arbetar tillsammans med lärarna i klasserna kring trygghet med hjälp av värdegrundslektioner och finns utöver det tillgängliga för såväl elever som lärare som behöver mer stöd. Elever uttrycker att de känner sig trygga samtidigt som det finns

elever som känner sig mindre trygga i skolans lokaler jämfört med i den gamla skolans. Rektorn är medveten om det och det framkommer att det även sker ett övergripande arbete kring trygghet utifrån att skolan är nybyggd och det arbetet innefattar bland annat en specifik kartläggning av skolans fysiska lärmiljö. Arbetet sker i samarbete med Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och drivs på uppdrag av rektorn av skolans förstelärare.

Arbetet för studiero och lugn miljö

På skolan finns till viss del ett arbete med att skapa studiero som eleverna deltar i, men lärare sinsemellan och elever saknar samsyn kring studiero. Lärare och elever för samtal om hur de ska ha det i klassrummet och elevernas syn på studieron kartläggs med hjälp av enkäter och diskuteras i samband med utvecklingssamtal och mentorstid. Det finns ordningsregler och klassregler som eleverna har varit med och arbetat fram, även om de inte alltid efterlevs. Elevhälsan stöttar lärarna i arbetet med studieron och i vissa klasser görs riktade insatser som exempelvis observationer i klassrummet eller handledning till lärare. Funktioner ur elevhälsan arbetar även tillsammans med lärarna kring studieron i samband med schemalagda värdegrundslektioner. Det finns ett gemensamt arbete kring relationellt ledarskap och en satsning på tillgängliga lärmiljöer, även det i syfte att förbättra studieron. Rektorn och lärarna för kontinuerligt samtal om studieron och förhållningssätt. Exempelvis har lärarna gemensamma överenskommelser kring lektionsstruktur, mobilförbud och regler. Trots det pågående arbetet framkommer dock i granskningen att lärare har olika syn på vad studiero innebär och att även lärare och elever har det, vilket lett till att de överenskommelser som finns inte följs konsekvent och att lärare använder olika metoder och strategier för att upprätthålla och åtgärda studieron. Det förekommer att lärare använder metoder som inte fungerar, varpå elever ägnar sig åt annat än skolarbete och det finns elever som upplever sig störda i sitt skolarbete. Studieron varierar även mellan klasser, ämnen och lärare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver forma ett samlat arbete för att åstadkomma ändamålsenliga åtgärder för att skapa och upprätthålla studiero och försäkra sig om att dess efterlevs av alla lärare.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att lärarna har några gemensamma strategier för att skapa och upprätthålla studiero, men att dessa inte följs konsekvent. Lärarna har olika syn på vad som menas med studiero och

lärare och elever har olika bild av vad som kännetecknar studiero. Det finns även elever som upplever att de inte får den studiero de behöver för att kunna koncentrera sig på sitt skolarbete. Då elever återkommande blir störda i sitt skolarbete finns risk att det leder till otrygghet och lägre kunskapsresultat.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna och eleverna arbetar för att skapa samsyn kring studiero och utvärderar, reviderar och förankrar gemensamma strategier för att skapa och upprätthålla studiero. Detta kan ske genom att rektorn för samtal med lärarna kring hur ändamålsenliga de gemensamma strategierna är för att få syn på om något kan läggas till eller tas bort. Rektorn kan med fördel involvera eleverna i arbetet kring studiero än mer för att öka deras känsla av delaktighet. Det kan exempelvis ske genom fokusgrupper eller tvärgrupper där elever och lärare blandas och analyserar orsaker till störningar och för samtal om vad de tillsammans kan göra för att förbättra skolans studiero. Resultat från elevenkäter om studiero samt skolans ordningsregler kan ingå som utgångspunkt för samtal. För inspiration i arbetet hänvisas till Skolverkets material om trygghet och studiero.³

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt inkommen dokumentation från huvudmannen och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp och analyserar lärares bedömningar i syfte att identifiera eventuella skillnader och avvikelser. Rektorn jämför bland annat ämnen, årskurser, kön, samt jämför betyg med resultat på nationella prov. Jämförelser görs även med andra skolors bedömningar samt studeras över tid. Exempelvis har avvikelser mellan betyg och resultat på nationella prov uppmärksammat varpå rektorn har fört samtal med lärare och kommit fram till rimliga förklaringar. Rektorn har även identifierat skillnader i

³ Skolverket. Främja trygghet och studiero, Skolverkets hemsida <https://www.skolverket.se/skolutveckling/leda-och-organisera-skolan/vardegrund-och-arbetsmiljo/framja-trygghet-och-studiero> Skolverket, hämtad 15 mars 2025

betygsättningen i ett par ämnen, fört samtal med berörda lärare och vidtagit åtgärder.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar. Lärarna har såväl tid som forum för att arbeta tillsammans med betyg och bedömningsfrågor. Vid vissa tillfällen är rektorn med, i annat fall arbetar lärarna på egen hand i sina respektive ämneslag eller i kollegiet som helhet. Lärare samverkar även med specialläraren då de gör sina bedömningar. Det framkommer också att det skett en kompetensutvecklingsinsats kring kunskapsbedömning med hjälp av material från Skolverket att den bland annat bidragit till ökad samsyn bland lärarna.

För att uppnå likvärdighet i sitt bedömningsarbete använder sig lärarna av olika metoder. Exempelvis använder lärarna nationella bedömningsstöd och sambedömer med varandra inom sina ämnen och över årskursgränserna. Vid nationella prov rättar lärarna inte sina egna elevers prov och vid muntliga nationella prov sambedömer två legitimerade lärare för att säkerställa att de bedömningar som görs är tillförlitliga och likvärdiga. Lärarna använder varierade bedömningsmetoder och examinationsformer som exempelvis prov, diagnostiska tester och elevernas arbete under lektionerna. Lärare som saknar lärarlegitimation samplanerar och sambedömer tillsammans med en legitimerad lärare och alla nyanställda lärare får en mentor och en handledare som stöd i sitt bedömningsarbete.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Beslutet har fattats av Malin Larsson, utredare

I den slutliga handläggningen har Susanne Lindberg Åkerberg, utredare (föredragande), medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för möjlighet till yttrande.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 18 och 19 februari 2025. Besöket genomfördes av utredarna Susanne Lindberg Åkerberg och Malin Larsson. Fågelsångens skola är en grundskola årskurs 1–9. På skolan finns även förskoleklass men den omfattades inte av granskningen. Huvudman för skolan är Salems kommun. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolan 339 elever i årskurs 1–9.